

Duitsland

Onzekerheid rond minimumloon Duitse postmarkt duurt voort

Ook in hoger beroep heeft de Berlijnse bestuursrechter geoordeeld dat de minister van Werkgelegenheid niet de bevoegdheid heeft om een cao algemeen verbindend te verklaren voor werknemers voor wie al een andere cao geldt. De onzekerheid op de Duitse postmarkt is met deze uitspraak echter nog lang niet ten einde. De Duitse regering heeft namelijk nogmaals beroep aangetekend tegen de uitspraak. Een uitspraak is mogelijk pas in de eerste helft van 2010 te verwachten. Bovendien tracht het ministerie van Werkgelegenheid via een wetwijziging alsnog zijn gelijk te halen.

In haar uitspraak oordeelde de bestuursrechtbank, het Oberverwaltungsgericht Berlin-Brandenburg, dat de klacht van BdKEP (het verbond van Duitse koeriers-, express- en postdiensten) gegrond was. De bestuursrechter handhaafde de uitspraak die de administratieve rechtbank vorig jaar deed: de door BdKEP op 1 januari 2008 met de GNBZ gesloten cao mag niet worden verdrongen. De cao van GNBZ is onder meer van toepassing op alle medewerkers van TNT Post. De Duitse Staat is in cassatie gegaan bij het Bundesverwaltungsgericht in Leipzig. Het Bundesverwaltungsgericht doet mogelijk pas in de eerste helft van 2010 uitspraak. In een reactie beschuldigde BdKEP-voorzitter Rudolf Pfeiffer de regering dan ook van tijdrekken.

Vrij spel voor minister

“Op zijn best een etappezege”, zo kenschetste de Deutsche Logistik Zeitung de uitspraak van het Oberverwaltungsgericht. “De regering-Merkel heeft haar lesje geleerd. Een nieuw wetsvoorstel moet ervoor zorgen dat bestaande loonafspraken door een minimumloon kunnen worden verdrongen.” Het ministerie van Werkgelegenheid presenteerde een wijzigingsvoorstel voor het zogeheten Arbeitnehmerentendegesetz. Dit wijzigingsvoorstel geeft de minister de bevoegdheid om naar bevind van zaken te handelen wanneer in een sector sprake is van tegenstrijdige arbeidsvoorwaarden. Dat geeft de minister alsnog alle ruimte om het omstreden minimumloon algemeenverbindend te verklaren, zelfs onafhankelijk van de beslissing van de rechter in hoogste instantie. Inmiddels heeft de Bondsdag de wet aangenomen. Op 13 februari beslist de Bondsraad of deze zijn toestemming geeft.

In de Duitse media wordt de nodige kritiek geuit op deze wetwijziging. Zo neemt Reinhard Göhner, voorzitter van werkgeversorganisatie BDA, duidelijk stelling: “Een dergelijke regeling is grondwettelijk hoogst twijfelachtig en uiterst riskant.”

TNT bij verkeerde rechter?

Als lid van BdKEP is ook TNT Post met de uitspraak in het gelijk gesteld. Over de door TNT Post en PIN Mail AG zelf ingediende klachten oordeelde het Oberverwaltungsgericht dat deze niet-ontvankelijk waren. Medewerkers van nieuwe postaanbieders, zoals TNT Post, zijn in diverse deelstaten naar de arbeidsrechter gestapt in verband met de minimumloondiscussie. In hoeverre loonaanspraken van medewerkers van deze ondernemingen rechtmatig zijn, zal door de arbeidsrechters moeten worden beoordeeld, stelt het Oberverwaltungsgericht.

Hoge cao formeel van toepassing

Zolang de onzekerheid in de Duitse postmarkt blijft bestaan, is de algemeen verbindend verklaarde cao formeel van toepassing. Weliswaar wordt er niet handhavend opgetreden tegen overtreding, maar de verantwoordelijk minister heeft de regeling niet ingetrokken, gewijzigd of opgeschort. Dit betekent dat aanbieders op de Duitse postmarkt, zoals TNT Post en PIN Mail, die niet ten minste het hoge minimumloon betalen, uitgesloten zijn van iedere overheidsaanbesteding. Er kan immers niet voldaan worden aan alle wettelijke kaders.

TNT Post Duitsland sluit volwaardige cao af

TNT Post Duitsland heeft begin juli 2008 met de Christliche Gewerkschaft Postservice und Telekommunikation (CGPT) een cao afgesloten die een volwaardig arbeidsvoorwaardenpakket bevat en per 1 augustus in werking getreden is. De cao bevat meerjarenafspraken over beloning (inclusief overwerktoeslagen en vakantiegeld), verlof en pensioen. Ook is een productiviteitstoelag opgenomen. Bij toenemende productiviteit gaan medewerkers onder deze cao meer verdienen.

Bron: Deutsche Logistik Zeitung (20 december 2008), Handelsblatt (29 december 2008)

Onderzoek Duitse toezichthouder In 2008 afname concurrentie op Duitse postmarkt

Uit onderzoek van de Bundesnetzagentur, de Duitse toezichthouder, blijkt dat het marktaandeel van de nieuwe aanbieders – dat in 2007 nog licht groeide – in 2008 zodanig is afgenomen dat minder dan 10% van het marktvolume door nieuwe aanbieders wordt afgehandeld. Dit is beduidend minder dan de 14% die concurrenten van TNT Post op de – nog niet volledig geliberaliseerde – Nederlandse postmarkt bezorgen.

Johannes Kindler, vicepresident van de Bundesnetzagentur, stelt onomwonden dat het minimumloon de positie van concurrenten verzwakt: "Het belemmert ze om een van de weinige voordelen waarover ze beschikken, uit te spelen, namelijk het verschil in kosten." De btw-vrijstelling voor Deutsche Post maakt de handicap nog groter: "Van een gelijk speelveld kan men in deze situatie met de beste wil van de wereld niet spreken."

Bron: Handelsblatt, 17 december 2008

Uitspraak Advocaat-Generaal Advies neemt btw-ongelijkheid niet weg

Een recent advies van Juliane Kokott, Advocaat-Generaal bij het Europese Hof van Justitie, brengt geen zekerheid over het speelveld binnen de Europese postmarkt. Wanneer het Hof het advies overneemt, kunnen straks vrijwel alle diensten van een nationaal postbedrijf vrijgesteld worden van btw. Volgens het advies zou de btw-vrijstelling van postdiensten namelijk afhankelijk moeten zijn van de definitie van de Universele Dienst, een definitie die elk land zelf kan bepalen.

Het advies van de Advocaat-Generaal vloeit voort uit de rechtszaak die TNT Post in 2007 is begonnen tegen de Britse staat. TNT Post betwist hierbij de btw-vrijstelling van Royal Mail omdat concurrerende aanbieders, voor wie geen btw-vrijstelling geldt, hierdoor bij voorbaat een slechte concurrentiepositie hebben. De Britse Hoge Raad, waar de rechtszaak loopt, vroeg een zogeheten prejudiciële beslissing aan het Europese Hof van Justitie in Luxemburg. Ter voorbereiding van die beslissing werd advies gevraagd aan de Advocaat-Generaal.

Ongunstig

De Advocaat-Generaal stelt dat een btw-vrijstelling alleen betrekking mag hebben op diensten waarvan de levering van algemeen belang is. Hoewel deze beperking van de btw-vrijstelling redelijk lijkt, valt uit de tekst van het advies valt op te maken dat de Advocaat-Generaal van mening is dat vrijwel alle postdiensten daar onder kunnen vallen, zeker als de universele dienstverlening in een land ruim gedefinieerd is. Toepassing van het advies kan betekenen dat uitsluitend individuele contracten btw-plichtig zijn. Dat zou bijzonder ongunstig zijn voor alternatieve aanbieders van postdiensten.

Onduidelijkheid

Het advies van de Advocaat-Generaal is niet bindend voor het Europese Hof van Justitie, dat zich nu beraadt over het arrest. Vervolgens moet de Britse Hoge Raad zich nog over het arrest buigen. Duidelijkheid over de toepassing van btw-regels op postdiensten is er dus voorlopig nog niet.

Deutsche Post profiteert minstens tot 2010 Duits btw-wetsontwerp onvoldoende afgebakend

Ook de btw-heffing op postdiensten in Duitsland is nog steeds een heikele kwestie. Een wetsontwerp dat een eind zou moeten maken aan de concurrentiebelemmerende btw-vrijstelling voor Deutsche Post, is inhoudelijk bepaald niet waterdicht. Voorsnog worden alle "openbare" tarieven vrijgesteld van btw-heffing. Deze formulering geeft Deutsche Post alle ruimte om de btw-plicht te omzeilen.

Het Duitse wetsvoorstel maakt in feite onderscheid tussen post van consumenten (btw-vrij) en zakelijke verzenders (btw-plichtig) op basis van een onvoldoende afgebakend criterium: het al dan niet openbaar zijn van de tarieven. Alle voor iedereen toegankelijke tarieven blijven vrij van btw-heffing. Dat betekent dat ook de "openbare" partijenposttarieven binnen de btw-vrijstelling voor Deutsche Post blijven vallen. Het huidige wetsvoorstel laat te veel ruimte voor interpretatie. De kans is groot dat er de facto niets verandert.

Maximale partijgrootte: 50 stuks

Door een maximale partijgrootte toe te voegen, zou het wetsvoorstel eenvoudig kunnen worden aangepast. Het door TNT Post voorgestelde stukscriterium sluit aan bij de Duitse postregelgeving. Post met een partijgrootte beneden de 50 stuks valt namelijk onder de ex-ante tariefregulering van de universele postdienst. Voor grotere partijen geldt ex-post toezicht – een duidelijk signaal dat ook de Duitse regelgever ervan uitgaat dat voor deze partijen bij normale marktwerking sprake is van concurrentie.

Geen haast

Hoewel de schatkist jaarlijks zo'n 500 miljoen euro misloopt, maakt Duitsland geen haast met de invoering van nieuwe btw-wetgeving. Al sinds 2006 weten de Duitsers dat hun btw-wetgeving niet door de beugel van de Europese regelgeving kan. De regering wil het wetsvoorstel per 1 januari 2010 in laten gaan. Dat zou betekenen dat de btw-vrijstelling, waardoor op de helft van de Duitse postmarkt feitelijk geen concurrentie mogelijk is, nog een jaar blijft bestaan. Hoewel de Bondsraad heeft geoordeeld dat uitstel tot 2010 onnodig is, houdt de regering vast aan die datum.